

АГРО СТИЛЬ

ВЕЩА 2020

ЗИМОСТІЙКИЙ РОДОДЕНДРОН: ЯК ПЕРЕЖИТИ ХОЛОДИ?

Рододендрон – дуже мальовнича рослина, чия назва з грецької перекладається як «трояндове дерево» і говорить сама за себе.

З одного боку, назва говорить про південне походження рослини, з іншого – деякі види рододендронів вирощують навіть у далекій та холодній Гренландії.

Це означає, що культивування виду буде цілком виправданою, якщо звертати увагу на ті сорти, що пристосовані до вітчизняних кліматичних умов.

ЗИМОСТІЙКІ СОРТИ

Рододендрон – не один конкретний вид рослини, а цілий рід, до того ж, селекціонери всього світу століттями старалися виводити нові сорти, звичаєні, в тому числі, і до холодів. Це означає, що різноманіття трояндових дерев, здатних зимувати в Україні, величезне. Ми звернемо увагу на найпоширеніші види, які часто вирощують у нашій країні.

- **Рододендрон Кетевбінський** отримав свою назву завдяки річці Кетевба в Північній Кароліні (США), на чий берегах він досі поширений у дикому виді. Кущ висотою від 2 до 4 метрів вирізняється невибагливістю – крім того, що він не боїться наших морозів, ця краса саду також нормально росте в тіні і чудово приживається на кислих ґрунтах. Переживши зиму, рослина порадує садівника чудовим контрастом великого (до 15 см у довжину) темно-зеленого листя і ніжних пурпурно-лілових квітів.

- **Рододендрон Шліппенбаха** поширений майже по всьому помірному поясу Східної Азії – на Японському архіпелазі, Корейському півострові та материком з обох боків від російського кордону. Клімат у тому регіоні цілком подібний до нашого, тож рослина чудово впишеться в будь-який український садок. Висота домашнього куща не перевищує 160 см. Квітне цей вид великими (до 10 см у діаметрі) блідо-рожевими квітами з більш яскравими крапочками того ж кольору. Восени кущик зберігає декоративний вигляд завдяки тому, що його листя при похолоданні набуває кольорів насиченої жовто-червоної гами.

- **Рододендрон Японський** названо на честь батьківщини цієї рослини, де вона росте в горах

острова Хонсю. Цей вид не боїться зими і легко розмножується, однак потребує освітленої ділянки. Великі квіти мають характерне помаранчеве забарвлення, яке поетично порівнюють із палаючим вогнищем, вони також відрізняються приємним ароматом. Саме цей сорт вважається найгарнішим серед тих, що здатні рости в Україні, до того ж, свою чарівність він зберігає й восени – завдяки тому, що осіннє листя має приблизно таке ж забарвлення, як і квіти. Така окраса саду добре помітна здалеку, адже має значну висоту (до 2 метрів) та є дуже гіллястою.

- **Рододендрон Даурський** є типовою рослиною для скелястих районів Далекого Сходу. Це вічнозелений вид, який хоч і скидає листя, проте не повністю. Така рослина подекуди квітне двічі на рік, чим заслужила максимальну повагу садівників, крім того, такий кущ байдужий до тріскучих морозів і здатен зимувати в Україні без спеціального укриття.

- **Рододендрон Адамса** від усіх вищезгаданих видів відрізняється дуже малою висотою – як правило, він не росте вище за півметра. Цей вид можна вважати карликовим, адже в нього всі частини мають дещо зменшені розміри, включно з квітами, чий діаметр не перевищує півтора сантиметри.

ДОГЛЯД

Доглядати за рододендронами не важко – слід лише дотримуватися певних правил, щоб рослина почувалася добре у вашому садку. Перш за все, для трояндового дерева однаково шкідливі як нестача, так і надлишок зволоження. Краще за все не дотримуватись точного розкладу зрошень, а реагувати на стан рослини – якщо помітно, що листя втратило блиск, стало більш матовим і трохи в'ялим, значить, саме час полити рододендрон. У

теплу пору року при тривалій відсутності дощів не завадить періодичне оббризування листя. В цілому «поливний» сезон триває аж до листопада.

Бур'яни, звісно, не сприяють нормальному росту та розвитку рододендрона, однак прополювати ділянку довкола нього не можна. Справа в тому, що коренева система рослини залягає дуже близько до поверхні ґрунту, тому видалення небажаної рослинності проводиться виключно руками. Специфіка кореневої системи полягає також у тому, що розпушування може оголити коріння – щоб цього не трапилось, використовуйте мульчу.

Якщо рододендрону не вистачає добрив, ви це легко помітите – «голодний» кущ відрізнятиметься блідими кольорами всіх надземних частин, його цвітіння буде бляклим і невиразним, ростиме такий кущ дуже повільно. Підживлювати ґрунт довкола рослини краще за все спеціальними комплексними сумішами, які створюються саме для рододендронів. Подібна рецептура вже містить все необхідне для куща, водночас сприяючи більшому окисненню ґрунту. Існують певні часові «вікна», в які вносять добрива – це момент після танення снігу, фаза активної бутонізації та період після завершення цвітіння.

ОБРІЗКА

Рододендрон вирощується саме заради пишного і рясного цвітіння, і, щоб цьому посприяти, слід своєчасно обрізати пагони. У першу чергу обрізуванню чи обламуванню підлягають відквітлі суцвіття, також слід постійно підрізувати кінчики молодих пагонів – завдяки цьому цвітіння буде густішим, і кущик не витратить сили на формування та розвиток насіння. При цьому типова обрізка передбачає лише невеликий обсяг зменшення рослини – сильно обрізають тільки старі чи підмерзлі рослини.

ЗАХВОРІВАННЯ

Серед захворювань найбільшу небезпеку для рододендрона становлять ті, що мають грибкове походження. Найрозумніше – не чекати, доки рослина захворіє, а вчасно вдаватися до профілактичних заходів. Оббризування фунгіцидами здійснюють тричі на рік – наприкінці квітня, в другій половині травня та в кінці вересня.

ПІДГОТОВКА ДО ЗИМВІЛІ

Підготовка до зимівлі розпочинається ще восени і полягає в реакції на погодні умови та зміні режимів поливу. Якщо осінь дощова, додавати зайву вологу не варто, якщо ж вона суха – лийте по відру води під кожен кущ. Коли до заморозків лишається недовго, зрошування припиняють, натомість кореневу систему утеплюють мульчею – як правило, така потреба виникає десь наприкінці жовтня. Перевереним захистом від холоду буде шар хвої або торфу, чия товщина мусить бути в межах 15-25 см – що вищий кущ, то товщий захист.

Коли заморозки почнуться, посильте захист рослини ще більше – хоч вона і морозостійка, проте додаткові перестороги не завадять. У гущавину рододендронових гілочок додають густі ялинові та соснові гілки, після чого пагони стягують ремінцем так, щоби кущик не був занадто розлогим. Отриману «свічку» вкривають своєрідним чохлам із мішковини або іншої подібної тканини. У такому стані рододендрон проводить усю зиму, знімати чохол можна лише після танення снігу. При цьому не варто довго тягнути з розкриванням, для цієї процедури найкраще підійде похмурий день – яскраве сонце для відвиклої рослини може стати шоком. Якщо ж ви живете у відносно теплих південних районах України, не включено, що процедура утеплення може виявитися зайвою, і представник суворого виду рододендронів зможе обійтися без укриття.

ОРХІДЕЯ ДЛЯ НОВАЧКІВ: ЯК ВИБРАТИ ТА ДОГЛЯДАТИ ЗА КВІТКОЮ?

Заморські орхідеї ще два-три десятиліття тому були окрасою ботанічних садів, але ніяк не домашньою квіткою. Проте часи змінилися, і сьогодні ця рослина, яка досі огорнута ореолом рідкості та унікальності, насправді стала масовим трендом – навіть ті, хто не розбирається в квітникарстві, інколи можуть похвалитися горщиком із заповітною зеленню. Втім, недарма ця рослина довго не мала надто широкої популярності через складності в догляді, тож перед тим, як витратити гроші й час, варто дізнатися всі особливості та принципи її вирощування.

ЯК ОБРАТИ?

Перш за все, орхідея – це не вид, і навіть не рід рослин, а ціла родина, тож слід розуміти, що один вид буде відносно простим у повсякденному догляді, а інший загине майже відразу, і квітникар-початківець так і не зрозуміє, чому. Отже, новачку слід починати вибір «домашнього улюбленця» з розуміння того, які різновиди орхідей він здатен виростити. Ми підбрали для читачів невеличку добірку найпопулярніших варіантів.

- **Фаленопсис** - відомий як найменш примхлива з орхідей, однак і його вирощування не слід сприймати як надлегке – це, скоріше, своєрідний тренажер для садівника-початківця, що здатен пробачати деякі помилки. Фаленопсис – це теж не вид, а цілий рід, що налічує аж 25 тисяч природних видів та близько 100 тисяч штучних гібридів, тож обрати буде з чого. При кімнатній температурі 18-26 градусів фаленопсис яскраво квітнучим по 2-3 місяці на рік (а деякі гібриди – цілий рік!), от тільки взимку його доведеться досвічувати.

- **Пафеопеділум** - або просто «Венерин черевичок», може вважатися ще одним претендентом на роль «невибагливої» орхідеї. Ця орхідея має добре впізнаванні квіти і походить із прохолодних Гімалаїв, тому в українських квартирах може квітнути навіть узимку. Можна не боятися, що така рослина замерзне, адже порогом її нормальної життєдіяльності є доволі низькі 8-12 градусів, а от освітлення підібрати не так просто – променів має бути багато, але ні в якому разі не прямих.

- **Дендробіум** – гість із далекої Океанії, що відомий нашим садівникам дещо менше, хоча теж має величезний вибір різновидів на будь-який смак. Очевидним плюсом дендробіумів вважають той факт, що вони чудово квітнуть без сторонньої допомоги, і жодна стимуляція для цього не потрібна,

особливо якщо йдеться про гібридну форму. Проблема полягає в тому, що така квітка – скоріше теплична, аніж домашня, адже їй потрібна вологість повітря від 60%. Досягти цього можна за рахунок частих поливів та оббризування, але за відсутності уваги рослина може швидко загинути.

- **Цимбідіум** - на перший погляд, значно кращий за вищеописані варіанти, адже витримає і низькі температури, і відносно сухе повітря – якщо в кімнаті комфортно вам, то і квітці буде комфортно. Така орхідея квітне протягом 10 тижнів, а різні види ще й роблять це в різний час, тож міжвидове різноманіття може квітнути чи не цілий рік.

- **Онцидіум** - вельми різноманітний і гарний, а його латиноамериканське походження не заважає цій рослині нормально адаптуватися до умов українських осель. Це, можливо, найкращий вибір для тих власників, хто не може приділяти увагу квітці постійно – вона, на відміну від своїх родичок, не дуже вибаглива до регулярного поливу. Онцидіум не може похвалитися регулярним цвітінням, і ботаніки вважають, що - часто це якраз наслідок того, що рослина економить вологу. Також не слід розраховувати на велику різноманітність видів – це майже виключно жовта квітка з червоними чи брунатними цятками. На додачу слід згадати ще й про привабливість онцидіумів для сірої гнилі та тлі.

ДОГЛЯД ЗА ОРХІДЕЯМИ

Ключовою особливістю орхідей є те, що їх різновидів – десятки тисяч, і всі вони настільки різні, що й умов вимагають принципово відмінних. Одні види можуть втратити корені при нічному похолоданні навіть до 15 градусів, для інших же зимової ночі нормою є 3-5 градусів, і рослина не почувається добре, якщо не відчує такого похолодання. Уважно вивчайте характеристики обраного вами

виду і обов'язково врахуйте, що температура на підвіконні майже завжди відрізняється від тієї, що є в середньому по кімнаті, тому проводити виміри слід безпосередньо біля горщика.

Більшість орхідей у природі ростуть не на землі, а на стовбурах дерев, тому звичні до яскравого, але розсіяного світла. Їм буде однаково недобре як у глибокій напівтемряві, так і під прямим сонячним промінням.

ПІДЖИВЛЕННЯ

Орхідеї незвичні до розмаїття поживних речовин, тож удобрюють їх помірно. Підживлення здійснюється раз на два тижні виключно в період вегетації та цвітіння, при чому спочатку наголос роблять на азоті та фосфорі, а коли квітка зацвіте – на калії та фосфорі при сильно зменшених дозах азоту.

ПОЛИВ

Для поливу годиться лише м'яка вода. Вода з водогону теж підійде, якщо відстоїться протягом доби, а от дистильовану в чистому вигляді не радять – вона не містить жодних поживних речовин. Хоча орхідеї полюбляють вологу, їх не можна заливати – створіть умови для того, щоби субстрат швидше сохнув, особливо в нижніх шарах, і доливайте воду тільки тоді, коли він майже висох. Кожне поливання – щедre, як тропічний дощ, і обов'язково теплою водою. Ефективний дренаж життєво необхідний! У стані спокою орхідея вимагає лише відчутної вологості повітря.

ПЕРЕСАДЖУВАННЯ ТА РОЗМНОЖЕННЯ

Строки пересадки залежать від виду орхідеї – більшість із них потребує пересаджування лише тоді, коли корінню буде не вистачати місця у старому горщику. Також, у профілактичних цілях пересаджування можна проводити кожен рік, для заміни виснаженого субстрату.

Оптимальний спосіб розмноження також дуже залежить від того, що за рослину ви завели. Фаленопсис може не утворювати «діточок» на квітконосах, і якщо така проблема виникла, його розмножують діленням рослини з розвиненим корінням для кожної частини. Так само відбувається з дендробіумами та онцидіумами, а от інші види орхідей чудово розмножуються завдяки укоріненню повітряних відводків.

ЦИТОКІНІНОВА ПАСТА ДЛЯ РОЗМНОЖЕННЯ ОРХІДЕЙ

Це незамінний препарат являє собою комплекс на базі цитокінінів – фіто-гормонів, що стимулюють ділення клітин. Враховуючи можливі проблеми з розмноженням орхідей в умовах нашого несприятливого клімату, ця паста необхідна для пробудження сплячих чи утворення нових бруньок на квітконосах.

Для прикладу, пробудження передбачає обережне розкриття найвищої чи найнижчої сплячої бруньки обережним надрізом лусочок продезинфікованим інструментом. Побачивши світло-зелене всередині (це і є брунька), видобудьте за допомогою зубочистки кульку пасти діаметром до 2,5 мм і нанесіть на сплячу бруньку – та невдовзі чекайте на появу нового пагону.

ФЛОРАРИУМ – МОДНИЙ КВІТКОВИЙ ТРЕНД

За такою незвичайною та екстравагантною назвою ховається не менш екстравагантна альтернатива стандартним пластиковим горщикам для рослин. Флораріум часто називають квітковим тераріумом. Прозора ємність в різних варіаціях ідеально підходить для вирощування самих вибагливих рослин. Домашня міні-оранжерея прикрасить собою будь-який куточок у будинку. Цю конструкцію як тільки не називають – вона також відома під назвами тераріум для рослин, пляшковий сад чи рослинна композиція в скляній ємності. Така компактна інсталяція не просто дозволяє вирощувати вибагливі види флори в умовах вітчизняної квартири, а ще й стане чудовою прикрасою для інтер'єру.

ВИБІР КВІТІВ ДЛЯ ФЛОРАРИУМА

Типовий флораріум передбачає створення певних кліматичних умов, тому є тематичним – пляшковий сад може бути присвяченим і одній-єдиній рослині, але насправді максимальна кількість видів в одній ємності обмежена лише її розмірами.

Найчастіше мешканцями флораріумів виявляються або рослини, що люблять високу вологість повітря, або сукуленти. Втім, можна поселити в ємність майже будь-яку рослину, аби лиш умови всередині підходили для її нормального існування.

Для створення тропічних тераріумів частіше за інших обирають міні-папо-

роть на зразок аспленума, сфагнум та інші мохи, декоративно-листяні рослини – наприклад, кротони, алоказії чи фіттонії. В умовах флораріумів чудово виглядають селягінелла, рідкісні види орхідей, міні-фіалки. Цикламени чи рододендрони – це варіанти для тих садівників, хто хоче часто милуватися яскравим і барвистим цвітінням.

Сухі тераріуми користуються попитом не тільки як такі, що вимагають мінімального догляду, але і як вкрай мальовнича прикраса – ґрунти також добираються так, щоби створити правдоподібну ілюзію шматочка справжньої пустелі. Тут вибір рослин дещо менший, та все ж обирати є з чого – підійдуть кактуси, молодило, ехеверія, агава, алое, адроміскус, хавортія, жовтозілля, каланхое та малефора.

РОБИМО ФЛОРАРИУМ ВЛАСНОРУЧІ!

- Перш за все треба визначитися з ємністю – в домашніх умовах це, напевно, буде декоративна пляшка чи скляний вазон. Якщо хочете вирощувати вибагливі рослини, яким потрібна суттєва вологість, краще оберіть ємність із вузьким горлечком.

- Вивчіть, які ґрунти потрібні для обраних вами рослин, і придбайте відповідний субстрат в квітковому магазині. Перед заповненням посудини субстрат треба попередньо злегка

зволожити і дати кілька годин постояти так – земля завантажується в майбутній флораріум добре змоченою.

- Заповнення дна тераріума відбувається наступним чином: спочатку йде шар гальки, над ним – шар сухого моху, а вже потім – земля, приготована за вищевказаним «рецептом». Якщо ваша ємність таки має вузьке горлечко, заповнювати її слід обережно, за допомогою воронки, зробленої зі звичайного аркуша паперу. Стежте за тим, аби всі шари були приблизно рівними, при цьому для рослини має залишатися достатньо просторого місця. Як правило, всі ґрунтові шари займають не більше половини висоти вазона, але з тим розрахунком, щоб коренева система обраних рослин помістилася в земляному шарі.

- Висадіть необхідні рослини з допомогою пінцета і злегка присипте їх ґрунтом. Дуже важливо, щоб вони не торкалися стінок ємності (щоб уникнути загнивання) і не витіснили один одного.

- Прикрасьте композицію декоративними елементами (корчі, камені, фігурки з полімерної глини, засушені гілочки). Це потрібно робити в останню чергу, тому що основою флораріуму повинні бути рослини, а фоном – декор.

- Далі – догляд, який у цьому випадку буде дуже простим: раз на 3-4 тижні оббризкують із пульверизатора, доводячи до вологого, але не мокрого стану.

Дотримання необхідного мікроклімату в ємності буде простішим, якщо ви накриєте її кришкою, однак не слід забувати і про провітрювання – зробіть у кришці декілька менших отворів або й зовсім лишайте її знятою по кілька годин на день, щоб уникнути конденсації вологи на стінках.

М'ЯКА БОРОТЬБА ЗІ ШКІДНИКАМИ

Хоча типовий флораріум забезпечує рослині значно кращий захист від довколишнього середовища, ніж простий горщик, усе ж навіть туди можуть проникнути шкідники. Це означає, що потреба проведення профілактичних заходів не відпадає.

Фітоверм справедливо вважають одним із найбільш дієвих сучасних препаратів проти комах-шкідників. Справа в тому, що речовина шкідлива для небажаних гостей не тільки при споживанні, а й при зовнішньому контакті – діючі речовини проникають через зовнішні покриви

комахи й руйнують її нервову систему. Прозора рідина діє однаково ефективно при будь-якій температурі, але є екологічно безпечною, оскільки при потраплянні у воду чи ґрунт руйнується майже миттєво. Дослідження вказують, що правильне дозування нищить щонайменше 96% шкідників, але є повністю безпечним для рослин.

Для використання Фітоверму за інструкцією необхідно обрати сонячний день безжодних опадів та сильного вітру, однак у випадку флораріума всі ці загрози і так виключені, тому діяти можна будь-коли. Важливо нанести рідину на рослину рівномірно і протягом 12 годин після обробки не зволожувати пляшковий садок, щоби не змити речовину. Обробка від кліщів повторюється 2-3 рази, а від тлі – 3-4 рази. Завдяки своєчасній і правильній обробці за інструкцією флораріум стане справжньою родзинкою вашої оселі!

ПЕПЕРОМІЯ – САДОК У ГОРЩИКУ

Гостя з Бразилії, де багато-багато диких мавп і химерних рослин, сама притягує здивовані погляди. Відноситься до сімейства перцевих та перекладається саме, як «перцеподібна». Не славиться ні пекучими плодами, подібно прянощів, ні ароматом, подібно м'яті. Ось безліччю видів, що відрізняються формою і кольором листа – так! Незвичними квітами, які виглядають оригінально і ефектно на тлі розкішного листа – теж.

А ще – невибагливістю! Пеперомія потребує догляду в домашніх умовах: нескладного, але постійного.

ДОГЛЯД

Щоб зберегти «обличчя» рослини, розміщуйте пеперомію правильно: строкаті на залитому сонцем підвіконні, а однотонні - подалі від прямих променів. Якщо в будинку немає такого місця, де сонячне світло розсіюється, створіть між променями і рослиною бар'єр у вигляді легкої фіранки. Догляд за пеперомією в домашніх умовах – це захист рослини від небажаних для нього проявів у вигляді неправильного освітлення, неправильно-го поливу і такого ж температурного режиму.

ТЕМПЕРАТУРА

Пеперомія однаково не любить ані спеку, ані холод – середня температура вважається найкращою. Цій культурі не просто не потрібні сезонні коливання – вона їх навіть боїться, тому навесні і влітку забезпечте 22 градуси, а взимку зробіть мінімальне похолодання – до 20 градусів. Зниження до 16 градусів - провокує хвороби рослини, тому слід переконатися, що ваші вікна не пропускають холод. З тієї ж причини значна частина видів пеперомії не підлягає винесенню на свіже повітря навіть влітку.

ПОЛИВ

Вегетація пеперомії неможлива без значної кількості вологи, тому в теплу пору року рослину поливають щедро. Використовуйте воду, яка має бути дещо теплішою за повітря в кімнаті. В холодну пору року поливайте пеперомію рідше, кожен полив має стати скоріше символічним. Завжди враховуйте, що для цієї культури, попри всю її вологолюбність, пересихання ґрунту все ж менш небезпечно, аніж його заболочування. Якщо ж бачите, що листя в'яне і навіть опадає – це ознака того, що садівник занадто пересушив ґрунт і полив потрібен негайно.

ПІДЖИВЛЕННЯ

В якості добрив для пеперомії підходять звичайні комплексні суміші для кімнатних рослин. Такий зелений улюбленець дуже «гоłodний» до підкормок – протягом усього теплого сезону його треба підживлювати раз на два тижні, і навіть взимку рослина не відмовиться від підживлення, хоча частотність можна зменшити до разу на місяць.

Оскільки декоративність пеперомії сильно залежить від щільності її листа, слід проводити регулярне прищеплювання верхин її стебел – це провокує подальше розростання рослини в сторони.

ПЕРЕСАДЖУВАННЯ

Пеперомія має властивість поступово розростатися до дедалі більших розмірів, тому рано чи пізно виникне необхідність змінити ємність на більшу. Обираючи ємність, зверніть увагу на не надто високу, адже рослина розростається в боки. Новий горщик мусить мати діаметр, більший за діаметр попереднього «житла» рослини на 2-3 см.

Вирощування пеперомії передбачає наявність хорошого дренажу, тому дно викладається товстим шаром керамзиту чи уламків цегли. Субстрат обирайте для декоративно-листяних.

Молода рослина, чий вік ще не досяг трьох років, вимагає щорічного пересаджування в новий горщик. Після досягнення трирічного віку пересаджувати пеперомію можна раз на два роки.

Так само пересадження фактично відбувається і в тому випадку, якщо садівник вирішить розмножувати рослину діленням куща – найкращою порою року для цього є весна. Ділити кущ радять не більше, ніж на 2-3 частини, кожна повинна мати добрий жмут коріння, з яким слід поводитися обережно, аби зайвий раз не травмувати. Для роз-

множення діленням куща горщики заповнюють ґрунтовою сумішшю з тих же складових і в таких самих пропорціях, як і при звичайній пересадці, а от посудину можна обрати меншу.

ROST® В АМПУЛАХ – ОПТИМАЛЬНЕ ЖИВЛЕННЯ

Універсальні добрива Rost® – містять комплекс необхідних органо-мінеральних речовин. До складу добрива входять гумат калію, азот, фосфор, калій та інші мікроелементи. Добриво використовується для кореневої та позакореневої підкормки. Завдяки такому підживленню досягаються наступні позитивні ефекти:

- рослина отримує повний комплекс усіх поживних речовин, що необхідні для нормального росту та розвитку;
- забезпечує покращене сходження пеперомії, якщо ви висаджуєте її з насінини, а у випадку з усіма іншими способами розмноження досягається прискорений та більш інтенсивний ріст кореневої системи;
- завдяки використанню добрива Rost® зменшується вірогідність зараження рослини різноманітними хворобами, а також підвищується стійкість до негативних факторів навколишнього середовища, таких як низькі температури чи нестача вологи.

МОЖЛИВІ ПРОБЛЕМИ ПРИ ВИРОШТУВАННІ

Вивчивши особливості догляду, можна дійти висновку, що пеперомія – рослина досить вибаглива. Навіть незначні помилки садівника можуть призвести до хвороб чи навіть загибелі рослини, тому слід оперативно реагувати на будь-які хворобливі явища.

• Опадання листя.

Перш за все, це свідчить про нестачу вологи – інтенсифікуйте полив. Якщо з цим нема проблем, перевірте температуру повітря – можливо, рослина так реагує на холод.

• Листя зверху і по краях стає брудним.

Це ще одна ознака того, що пеперомії холодно. Якщо конкретно зараз у приміщенні досить тепло, задумайтеся, чи не могло перед цим статися різкого перепаду температури. Також причиною небажаного явища можуть стати протяги.

• Листя та пагони вкрилися гниллю.

Гниють, як правило, лише ті рослини, що зволожені надмірно. Якщо симптом став вельми помітним, то садівник регулярно перезволожує кореневу систему, та ще й, імовірно, не дотримується умови про хоча би 16 градусів тепла для повітря.

• Листя в'яне та морщиться.

Перелічені симптоми характерні для пеперомії, яка не досить добре захищена від прямих сонячних променів. Якщо рослина ще й розташовується на південному підвіконні, опіки на поверхні листочків можуть стати занадто виразними, щоби сумніватися в їх походженні.

• Шкідники.

Пеперомія не є найпривабливішою рослиною для комах, і в здоровому вигляді вона досить ефективно захищає себе від випадкових гостей. Якщо ви помітили, що горщик із пеперомією окупували шкідники, це означає, що рослина ослаблена, бо принципи догляду за нею десь було порушено.

ФЕЙХОА: ТРОПІЧНЕ ДИВО ВДОМА

Бразилія була відкрита понад 500 років тому, але лише позаминулого століття португальський дослідник Жуан да Сілва Фейжо знайшов у густих бразильських лісах рослину, що пізніше була названа його ім'ям. Зараз це невисоке дерево чи кущ поширене в кількох країнах субтропічного поясу Південної Америки, а в Європу його вперше завезли лише 1980 року. Однак прогрес не стоїть на місці, і сьогодні досвідчені садівники вирощують таку екзотику навіть на території України.

КОРИСТЬ ФЕЙХОА

Плоди цієї рослини в нашій країні лишаються великою рідкістю, однак культуру вирощують не в останню чергу заради фруктів, які вона приносить. У деяких джерелах можна зустріти інформацію про те, що плід фейхоа дуже смачний, проте правильніше було би сказати, що він вельми оригінальний на смак. Він має кислувато-солодкий присмак і нагадує щось середнє між ананасом та полуницею, але при цьому містить величезну кількість йоду, що не може не відобразитися в смаку. Втім, навіть не будучи вишуканим гурманом, їсти такі плоди варто, адже вони корисні.

Перш за все, фейхоа, що помітно вже зі смаку, є щедрим джерелом йоду. Цей мінерал зустрічається далеко не в усіх продуктах, а тут його навіть більше, ніж у морепродуктах, водночас він вкрай важливий для нормального функціонування щитовидної залози. Помічено, що вміст йоду в плодах фейхоа тим вищий, що ближче до моря вони були вирощені, а в нас найтепліші райони, придатні для вирощування тропічних рослин, розташовані якраз на узбережжі. Крім того, фрукт містить пектини, необхідні для покращення діяльності травної системи та кращого всмоктування поживних речовин. Незвичайний інгредієнт також здатен збагатити організм різноманітними вітамінами та мінералами.

ЯК ВИРОЩУВАТИ?

Вирощування фейхоа в домашніх умовах найчастіше починають з посіву насіння. Одержати насіння досить легко, для цього потрібний бажано свіжозірваний стиглий плід. Якщо плоди переспіли або довго зберігалися насіння може не зійти, або буде вже пророщеним. Для добування насіння, обрізаємо плід з боку хвостика, далі видавлюємо желеподібну м'якоть, і через дрібне сито промиваємо це желе до його видалення, і на

ситі залишиться насіння. Насіння варто промити в слабкому розчині марганцівки, і добре просушити. Оптимальна пора для цього настане наприкінці зими чи на початку весни. Посудина обов'язково мусить мати дренажні отвори в дні, нижню частину ємності заповнюють керамзитом чи піском для кращого відведення вологи. Основний ґрунт – це суміш дернової землі та річкового піску в рівних пропорціях. У цю суміш насіння вдавлюють пальцем, не присипаючи землею згори. Після висадки насіння більшості видів рослин поливають водою, але тут проявить оригінальність – знадобиться злегка рожевий розчин перманганату калію, яким оббризкують грядку. Далі посудина щільно накривається плівкою чи склом і розміщується в теплому, добре освітленому місці. До появи ростків регулярно оббризкуйте субстрат в посудині і не забувайте постійно видаляти конденсат із внутрішнього боку плівки чи скла. На появу ростків можна очікувати десь за 4 тижні.

Через місяць, якщо все пройшло вдало, з'являться сходи. А через два тижні вже почнуть з'являтися листочки. Як тільки з'являться 7-8 справжніх листочків сіянці можна пересаджувати в окремі горщики. Для пересадження необхідний трохи інший за складом субстрат: беремо 6 частин дернового ґрунту, 4 частини листяної землі і по 1 частині перегною та річкового піску.

ЯКІ СОРТИ ПІДХОДЯТЬ ДЛЯ ВИРОЩУВАННЯ В НАШИХ УМОВАХ?

Український клімат суттєво відрізняється від бразильського, тому навіть на підвіконнях радять вирощувати не будь-який фейхоа, а лише той, що пристосований до наших умов. Нижче вказані сорти, виведені в різні роки як кримськими, так і зарубіжними селекціонерами – вони продемонстрували свою здатність жити та рости в Україні:

- **Суперб** – відрізняється великими круглими плодами з дуже яскравим запахом;

• **Кулідж** – один із найпопулярніших сортів у світі, характеризується витягнутою формою плодів, схожою на овал;

• **Світла** – сорт, що цінується за яскравий полуничний присмак ягід, його легко розпізнати завдяки шкурці плодів із пухирцями, яка протягом дозрівання з темно-зеленої перетворюється на зовсім світлу;

• **Нікітська** – візуально нагадує Світлу, плоди теж середні між овальними та круглими, при цьому мають перевагу солодких ноток над кислими в смаку і добре освіжають;

• **Рання ароматна** – фрукти вкриті гладенькою шкіркою, їхня м'якоть дуже ніжна та соковита при великій кількості насінин усередині;

• **Бугриста** – дає круглі ягоди з яскраво вираженими пухирцями на поверхні, сподобається всім, хто не любить плоди з великою кількістю насіння;

• **Первісток 120** – характеризується доволі пізнім врожаєм, плодоносить невеликими ягодами без певного стандарту форми, але стабільного зелено-жовтого кольору, що містять усередині надзвичайно багато насіння.

ЯК ДОГЛЯДАТИ?

Тропічний фейхоа любить яскраве світло, але пряме сонячне проміння йому скоріше зашкодить, аніж принесе користь. З цієї причини оптимальним розташуванням для рослини буде південне підвіконня, з обов'язковим частковим затінюванням завдяки легким завісам чи аркушам паперу. У плані температури цей куш невибагливий – середня кімнатна температура йому підходить чудово.

Поливати рослину слід систематично, але не в ґрунт, а через піддон – необхідна волога в потрібній кількості всмокчеться в ґрунт сама. З тієї ж причини «зайву» воду з піддону не виливають – вона згодиться потім. При цьому рослина любить рівень вологості повітря, що є дещо вищим за середній у приміщеннях. Взимку, коли опалювальні прилади пересушують повітря, регулярні оббризування є обов'язковими – це роблять увечері теплою водою.

Підживлення потрібне кожні півмісяця, основний наголос робиться на органічних. Мінеральні добрива вважаються небажаними – користуються ними лише в тому разі, якщо альтернативи нема. Зверніть увагу, що при вирощуванні в квартирі рослина не має вираженого періоду спокою, тож догляд протягом усього року однаковий.

Молоді кущики віком до трьох років слід пересаджувати в нову ємність щорічно, з дорослими фейхоа простіше – така процедура необхідна лише раз на 5 років. Тим не менше, горішній шар ґрунтової суміші все одно підлягає щорічній заміні.

Для домашнього вирощування важливе також правильне формування крони. Обрізку здійснюють восени – коли висота рослини досягне 25-30 см, її вкорочують приблизно на третину. Якщо є потреба провести санітарну обрізку, з нею не тягнуть, проводячи процедуру відразу.

ШКІДНИКИ ФЕЙХОА

Перевага фейхоа полягає в тому, що ця рослина невразлива до хвороб, і, якщо організувати правильний догляд, може ні разу не захворіти протягом усього життєвого циклу. Втім, це правило діє й навпаки – при безвідповідальному ставленні кущик може стати хворобливим. Найбільшу небезпеку становить сіра гниль – усі ушкоджені місця слід вирізати з «поясом безпеки» зі здорової тканини, після чого обробити порізи фунгіцидами. Хвороба виникає внаслідок надмірного поливу, і якщо садівник не виправиться, випадок повториться. Для захисту від інших грибків фейхоа обробляють бордоською рідиною.

Серед комах небезпечними є псевдощитівки та червоні павутинні кліщі. Перших труять Карбофосом, оббризкуючи розчином листя з обох боків, повторюючи процедуру 2-3 рази з інтервалом в один тиждень. З кліщами борються завдяки розчину Кельтана – ним оббризкують листя й молоді пагони увечері, бо при потраплянні сонячних променів краплі спрацюють як лінзи й обпечуть листя. Цей засіб діє протягом 40 днів, тому повторні оббризування не практикуються. В якості профілактики від кліщів годяться систематичні душі – цей шкідник не любить надмірну вологість.

• **Цвітіння:**
навесні або влітку впродовж трьох тижнів.

• **Посадка:**
кісточку садять у горщик у кінці зими або на початку весни.

• **Освітлення:**
яскраве розсіяне світло.

• **Температура:**
звичайна для житлових приміщень.

• **Полив:**
регулярний, через піддон.

• **Вологість повітря:**
вища за звичайну. Узимку, коли працюють обігрівальні прилади, рекомендується обприскувати рослину вечорами теплою водою.

• **Підживлення:**
двічі на місяць органічними добривами.

• **Період спокою:**
у домашніх умовах яскраво не виражений.

• **Пересадка:**
до трьох років – щорічна, у подальшому – один раз на два роки. Дорослі фейхоа можна пересаджувати один раз на п'ять років, але верхній шар субстрату в горщику потрібно міняти щороку.

• **Обрізування:**
пізньої осені чи напровесні, коли рослина сягне у висоту 25-30 см, її вкорочують на третину. Санітарне та формувальне обрізування проводять у ці ж терміни в міру необхідності.

• **Розмноження:**
насінням і живцями.

• **Шкідники:**
червоні павутинні кліщі та псевдощитівки.

• **Хвороби:**
сіра гниль.

• **Властивості:**
плоди фейхоа мають корисні для здоров'я людини властивості.

РОЗСАДА ВІД А ДО Я

Навіщо вирощувати розсаду, якщо можна посіяти насіння прямо у відкритий ґрунт? Теоретично - це так, особливо якщо справа стосується культур з великими насінням, що дають великі паростки (бобові, гарбузові і ін.). Чим дрібніше насіння і паростки, тим більше небезпек на них чатує з моменту проростання до стадії молодого рослини, тому висаджування в ґрунт здорової розсади має для цих культур явні переваги.

Розсада менш схильна до захворювань, атакам садових шкідників і бур'янів, а також впливу погодних умов, ніж молоді паростки. До того ж розсада дозволяє отримати більш ранні врожаї. У холодних регіонах культури з довгим періодом вегетації (помідори, коренева і стеблова селера, пастернак і ін.) можна виростити тільки через розсаду. Ще одна перевага власної розсади в тому, що можна виростити потрібні сорти - далеко не всі з них можна знайти в садовому центрі в вигляді готової розсади.

ЯК ОБРАТИ ПРАВИЛЬНИЙ СУБСТРАТ ДЛЯ РОЗСАДИ?

Використання ґрунтосуміші поганої або невідповідної якості здатне уповільнити розвиток і навіть призвести до загибелі розсади. Не варто і неправильно просто піти на город, набрати землі і посіяти в неї насіння. Адже, наприклад, для розсади капусти можна використовувати землю, на якій раніше вирощувалися хрестоцвіті (в ній напевно є інфекції, характерні для капустяних культур, і ви можете погубити свою розсаду вже на початковому етапі її вирощування). Якою повинна бути правильна ґрунтосуміш для розсади? Незважаючи на різний склад, все розсадні ґрунти повинні відповідати певним вимогам:

- Ґрунт повинен бути пухким, волого- і повітропроникним. У ґрунтовій суміші не повинно бути глини, так як її наявність негативно відбивається на фізичні властивості суміші, роблячи суміш не придатною для вирощування розсади.
- Ґрунт повинен бути родючим, тобто містити достатню кількість органічної речовини і комплекс елементів мінерального живлення. Непереверені субстрати, на жаль, часто страждають незбалансованим вмістом елементів живлення, а в ґрунтах власного приготування плюс до незбалансованого харчування найчастіше виявляється надлишок органіки.
- Ґрунт не повинен містити хвороботворних мікроорганізмів, спор грибів, насіння бур'янів,

яєць і личинок комах, черв'яків і інших живих організмів, однак не повинен бути і повністю стерильним. Корисна мікрофлора присутнім повинна.

- Ґрунт не повинен бути токсичним, тобто не повинен містити солі важких металів, радіонукліди, нафтопродукти і т.д. Не можна брати компоненти для ґрунтової суміші поблизу від автомагістралей, біля аеродромів, з міських газонів і т.д.
- Органічні складові ґрунту при змішуванні не повинні швидко розкладатися і розігріватися. При швидкому розкладанні порушується структура ґрунту і втрачається азот, а саморозігрів його до + 30 °С і вище призведе до загибелі насіння і проростків, а також до пошкодження і відмирання коренів розсади.
- Розсадний ґрунт повинен мати нейтральний рН. Оптимальна кислотність (рН) коливається в межах 5,8 - 6,5
- Розсадний ґрунт повинен містити оптимальний для кожної культури або групи культур набір макро- і мікроелементів в доступній для рослин формі.

Для виготовлення ґрунтової суміші для розсади непридатні такі органічні компоненти:

- не перероблений низинний торф;
- компости всіх видів;
- листову землю (перепріле листя);
- дернова земля;
- перепрілий гній (перегній);
- деревна стружка будь-яких порід;
- тирса деревини, покритої лаком, просоченої креазотом і т.д.;
- різана солома, сінна труха;
- пісок кар'єрний, що не промитий від глини;
- не промитий морський пісок.

ДОГЛЯД

Паростки розсади можуть зійти рясно, але не слід гнатися за тим, щоби доростити їх усі. Не жеміться за кількістю – оберіть і залиште ті екземпляри, які ростуть добре, а конкуренцію з боку тих рослин, які відстають у розвитку, викориніть, нехай усе поживне лишиться кращим. У кожному стаканчику мусить лишитися один саджанець – тільки перець і томати краще ростуть по двоє.

ПОЛИВ

Полив розсаді потрібен помірний, проте регулярний. Орієнтуйтеся на стан горішнього шару ґрунту – якщо він висох, значить, пора поливати. До квітня молоді саджанці не вимагають багато води, бо повітря прохолодне, а їх коренева система ще маленька, але з настанням теплої погоди і ростом рослин обсяги зрошення слід нарощувати. Підвищена вологість повітря вважається корисною, тому обризування теплою водою не завадить.

Молодь тягнеться до сонця у вікні, вся в один бік, і щоби виправити це, слід щодня повертати ємності на 180 градусів – для баклажанів та перцю це взагалі принципово. Є два способи спростити завдання: або зробіть спільний піддон для всіх стаканчиків і повертайте лише його, або зробіть з фольги чи дзеркал екрани, які відбиватимуть світло і з боків підвіконня, і зсередини кімнати. При нестачі сонця досвічайте розсаду світлодіодами.

ПІДЖИВЛЕННЯ

Підживлення слід робити обережно – надлишок мінеральних добрив спалить коріння, а органіка може стати джерелом зарази. Підживлюють розсаду раз на півтора-два тижні, вносячи її почергово то обризуванням рослини, то внесенням підкормок під корінь.

З квітня розсаду загартовують, виносячи на ніч у приміщення, де температура не впаде нижче 12 градусів тепла. Найкраще робити це на закритому балконі чи веранді – спочатку з закритими вікнами, потім відкривши вікно на 15 хвилин вдень і дедалі збільшуючи тривалість провітрювання. Якщо закленого приміщення нема, закалювання починають пізніше, виносячи рослини на вулицю, але спочатку ненадовго і тільки вдень. Пам'ятайте, що закалювання передбачає не лише перепад температури, а й безпосередній контакт із сонячними променями.

ХВОРОБИ РОСАДИ

Якщо ви використовуєте незаражений ґрунт, розсада навряд чи встигне захворіти в умовах приміщення. Тим не менше, надмірна волога чи низька температура здатні призвести до захворювання «чорною ніжкою». Хвороба вкрай небезпечна й означає загибель більшості розсади, тому слід зосередитися на профілактичних заходах.

Перш за все, прослідкуйте за достатньою розпушеністю ґрунту, щоби він міг «дихати» – поліпшити цю характеристику можна завдяки додаванню кокосового волокна. Стежте, щоби розсада отримувала достатньо світла, не перевищуйте норми поливу, особливо в похмуру погоду. Переконайтеся в тому, що всі ємності для вирощування мають дренажні отвори в дні, і зайва волога не накопичується в стаканчиках. Зрештою, не слід забувати й про обризування спеціальними препаратами для підвищення стійкості рослин.

ГОСТРИЙ ПЕРЕЦЬ НА ПІДВІКОННІ

Чілі або гострий перець – оригінальна приправа, що надає особливу пікантність стравам з м'яса або овочів. Його додають в соуси, консервують і сушать. Виростити красиві яскраві перчики можна на грядці, в теплиці та навіть у квартирі. Горщики з компактними кущами прикрасять лоджію і будь-яке підвіконня. При виборі сорту і уважному догляді гарний урожай гарантований, причому збирати його можна буде кілька разів на рік.

ЯК ВИРОСТИТИ?

Вирощуючи цю рослину, майте на увазі, що буде з'являтися не завжди червоний перець. Також може вирости зелений або жовтий плід. Можна сміливо сказати про те, що гострий перець, який вирощується на підвіконні, відноситься до декоративних видів. За формою перець нагадує сплюснуту кульку, циліндр або невелику пірамідку. Максимальна висота рослини в квіткарів складає не більше півметра. Одночасно на такому кущику можуть дозрівати приблизно 50 плодів. Відзначимо, що кімнатний гіркий перець — це рослина, яка дає плоди багато років, а саме п'ять або шість. Варто відзначити відмінні бактерицидні властивості, якими володіє гострий перець. В результаті ви захищаєте своє приміщення від шкідливих бактерій, які можуть витати в повітрі.

Найчастіше гострий перець з'являється на підвіконні після купівлі на ринці чи магазині, але перчик з легкістю можливо виростити власноруч! Спочатку необхідно зайнятися посівом насіння. Це краще робити в лютому.

- Для цього треба взяти дволітрову чисту пляшку, яку попередньо облили окропом. На одне необхідно укласти дренаж. Підійде керамзит або щебінь.

- Після цього всипати ґрунт, яка повинна складатися з перегною, землі, а також піску. Приблизне співвідношення цих компонентів 5:3:2. Обов'язково перед тим, як висадити насіння, ґрунт необхідно облити окропом або прожарити в духовці.

- Далі, обробляються лунки, глибиною 1-1,5 див. В них необхідно класти замочені і набряклі зернятка перцю. Достатньо дві-три штуки в одну лунку.

- Далі горщик закривається склом або шматком целофану і ставиться в тепле місце. Через 5-7 днів зазвичай з'являються перші паростки.

- Після цього горщик варто поставити на підвіконня в добре освітлюване місце. Як тільки з'являться справжні листочки, можна пересадити перці в різні горщики або просто прибрати зайві паростки.

- Проводиться пікірування, щоб рослина добре росла і розвивалася. Як тільки росток стане високою 20 см, необхідно відщипнути частину кущика. Це робиться для того, щоб рослина була розгалуженою.

ЯК ДОГЛЯДАТИ?

Перша умова нормального розвитку перцю – достатня кількість світла й тепла на всіх етапах його вирощування. Крім того, не завадять і підкормки, а найпростішу з них можна зробити власноруч. Для цього слід 2 столові ложки золи розвести у 3 літрах води, після чого добре настояти отриману суміш. Підливати її в горщик варто двічі на місяць. Зрідка використовуйте й азотні підкормки, але обережно, інакше залишитесь без плодів.

Регулярно розпушуйте ґрунт і двічі на тиждень поливайте теплою відстоюною, а ще краще очищеною водою. Ідеальний стан землі – і не пересохла, і не волога, крайнощі спричинять захворювання. Зволоження листя завдяки обризуванню актуальне в тому разі, якщо повітря в приміщенні відрізняється сухістю.

У теплу пору року рослині буде краще на свіжому повітрі, тому влітку можна виносити вазони на балкон чи й на вулицю, якщо у вас є власна присадибна ділянка. Перець, за яким правильно доглядають, здатен пережити багато зим, але в холодну пору року активна вегетація призупиняється, тому рослину і поливають, і підготовують рідше та в менших кількостях. До лютого рослині навіть потрібне певне похолодання (але не нижче 18 градусів), після чого починається новий сезон – слід підвищити температуру й обрізати кущик так, щоби висота його стебел не перевищувала 5 см.

Наостанок – те, що найбільше цікавить читачів. Якщо ви все зробили за інструкцією, орієнтовно в травні чи червні доглянутий перець зацвіте. Збирати пекучі плоди можна буде аж до кінця осені, поки рослина не «засне». Здоровий перцевий кущ зберігає свій декоративний вигляд та родючість до п'яти років.

ВСЕ ПРО КОРИСТЬ ПРОРОШЕНОЇ ПШЕНИЦІ

Всі, хто переймається проблемами здорового харчування, вже чули, що пророщена пшениця вкрай корисна для організму. Цей злак і зрілим містить багато корисного для організму, а в молодому вигляді найкраще засвоюється травною системою. Дієтологи кажуть, що багато різних пророщених рослин є надзвичайно корисними, але саме пшениця забезпечить найяскравіший оздоровчий ефект.

КОРИСНІ ВЛАСТИВОСТІ ПРОДУКТУ

Перш за все, пшеничні зернятка є цінним поповненням запасів мінералів організму – вони збагачують його кальцієм та міддю, калієм та селеном, кремнієм та цинком, залізом і хромом. Особливістю пророщеного злаку є те, що на етапі росту його складні компоненти біологічного походження стають активнішими і сприяють кращому засвоєнню всього переліченого.

Як наслідок, при правильному включенні в повсякденний раціон пророщена пшениця забезпечує наступні корисні зміни:

- допомагає відрегулювати обмін речовин;
- прискорює відновлення сил після навантажень;
- підвищує працездатність і витривалість організму;
- ефективно бореться з надлишковою вагою;
- покращує імунітет;
- налагоджує роботу мікрофлори в жкт;
- сприяє правильному перетравленню їжі;
- бере участь у виведенні шлаків та токсинів;
- робить гарнішими шкіру, волосся та нігті;
- здійснює загальнооздоровчий вплив на весь організм.

Численні прибічники здорового харчування акцентують на тому, що завдяки включенню такого продукту в меню загальне поліпшення власного стану можна відчутти вже за якихось два тижні. Нормою вжитку вважають половину склянки на день, при цьому зерна їдять без нічого або додають у каші чи салати, найкращий час для «прийому» – сніданок. Наголошується, що для збереження корисних властивостей пророщену пшеницю не варто обробляти термічно. Що стосується тривалості вживання такої їжі, то тут обмежень нема – не перевищуючи денну норму, можете харчуватися пророщеною пшеницею все життя.

Вживати пророщену пшеницю слід правильно – для людей із шлунковою виразкою цей продукт заборонений. Зерна з паростками не слід їсти разом із медом, молочними та деякими іншими продуктами, що входять до складу специфічних народних дієт. Зверніть увагу на побічні ефекти, такі як слабкість, запаморочення і деякий розлад травлення – у перші дні споживання пророщеної пшениці всі ці явища є нормальними, найближчим часом вони зникнуть.

ЯК ПРОРОСТИТИ?

Знайти пророщену пшеницю в продажу було би важко, та й узагалі не варто ризикувати, купуючи продукт у неперевіраних продавців, якщо можна проростити його самостійно. Розглянемо найпростіший спосіб того, як це зробити.

Перш за все зерна для пророщування ретельно промивають під проточною водою. В чисту тарілку чи лоток кількома шарами викладають чисту марлю чи іншу тканину, щедро змочуючи її водою. На мокру тканину рівним тонким шаром викладають пшеничні зернятка, після чого накривають їх ще одним тканинним шаром і доливають ще трохи води.

Для того, щоби зерна «прокинулися» й проросли, важливо, аби в приміщенні було досить світла й тепла. Вологе середовище, в якому проростає пшениця, може забезпечити чудові умови для плісняви та інших грибків, тому зерна двічі на день слід промивати кип'яченою водою.

Пшениця почне проростати буквально через одну чи дві доби, і спеціалісти вважають, що саме на цьому етапі продукт є найбільш корисним. Подальше проростання збільшує розмір проростків, але ніяк не підвищує їх корисність, тому пророслі зерна радять їсти в той же день, поки запаси цінних речовин сконцентровані в маленькій зернині і не витратилися на ріст.

ЩЕДРА ЗЕМЛЯ®

ФУНДАМЕНТ ГАРНОГО ВРОЖАЮ

YouTube

www.youtube.com/ГДКиссон

www.kisson-agro.com.ua

facebook

www.facebook.com/kissonagro

agrostyle.info@gmail.com